

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu a soudce zpravodaje JUDr. Tomáše Langáška, soudce JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyně Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobce: **Řešíme pokuty, o. s.**, IČO 015 93 862, sídlem U Zlatého potoka 285, Kunice, zastoupeného advokátem Mgr. Václavem Voříškem, sídlem Ledčická 649/15, Praha 8 – Dolní Chabry, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. října 2017 č. j. KUOK 105064/2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 29. listopadu 2019 č. j. 72 A 1/2018 - 75

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost žalobce **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Magistrát města Olomouce (dále jen „magistrát“) uznal podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, žalobce vinným ze spáchání přestupku spočívajícího v tom, že jako provozovatel osobního motorového vozidla nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Konkrétně se měl neznámý řidič dopustit porušení dopravní značky B 29 „Zákaz stání“. Za přestupek provozovatele vozidla uložil magistrát žalobci pokutu ve výši 1 500 Kč.

[2] Žalovaný Krajský úřad Olomouckého kraje zamítl rozhodnutím, označeným v návěti výroku tohoto rozsudku, žalobcovo blanketní odvolání, které žalobce ani na výzvu úřadu

nedoplnil. Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce u Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci (dále jen „krajský soud“). Krajský soud žalobě poprvé vyhověl a rozhodnutí žalovaného zrušil proto, že místo spáchání přestupku nebylo ve výroku označeno dostatečně určitě. Tento jeho závěr však korigoval Nejvyšší správní soud ve svém předchozím rozsudku v této věci ze dne 25. září 2019 č. j. 6 As 128/2019 - 14 a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ve „druhém kole“ pak krajský soud žalobu zamítl, neboť neshledal důvodným žádný z žalobních bodů.

II. Kasační stížnost a řízení o ní

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. V ní namítl, že správní orgán před postihem stěžovatele jakožto provozovatele vozidla neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Poukázal na to, že z podkladů od obecní policie vyplývá, že o odstranění tzv. „botičky“ z vozidla žalobce požádala paní B. D., kterou strážníci ztotožnili a která na výzvu k podání vysvětlení na místě strážníkům potvrdila, že vozidlo na daném místě ponechala ona, ale odmítla věc řešit na místě (odmítla podepsat oznámení o přestupku a vyjádřit se k němu) a požádala o postoupení věci správnímu orgánu. Přesto se ji správní orgán nepokusil vyslechnout a bez dalšího se touto indicíi nezabýval. Jestliže krajský soud jeho postup akceptoval, postupoval v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (stěžovatel zde odkázal na rozsudky č. j. 1 As 33/2018 - 37, 9 As 445/2017 - 21, 2 As 346/2018 - 22, 6 As 115/2019 - 28 a 1 As 406/2018 - 34).

[4] Vedle toho stěžovatel namítal, že krajský soud nevypořádal některé žalobní body, konkrétně se nevyslovil k tomu, že správní orgány nijak nezdůvodnily svůj zásadní závěr, že vozidlo stálo a nikoli pouze zastavilo, že výrok neobsahuje odkaz na § 4 písm. c) zákona o silničním provozu a že v něm není uvedeno, jakého přestupku se měl dopustit řidič stěžovatelova vozidla. Stěžovatel také polemizoval se závěrem krajského soudu, že v řízení podle § 125f zákona o silničním provozu není nutné zkoumat naplnění materiální stránky přestupku. Kasační stížnost zakončil žalobcův advokát obsáhlým pojednáním na téma zveřejňování osobních údajů stran a jejich zástupců na webu Nejvyššího správního soudu.

[5] Žalovaný se vyjádřil pouze k některým bodům kasační stížnosti, zejména pominul otázku dostatečných kroků ke zjištění pachatele přestupku. Podrobně nicméně popsal, která skutková zjištění jej vedla k závěru, že řidič nezastavil vozidlo pouze na krátkou dobu, a upozornil, že přestupek, jehož se měl dopustit neznámý řidič stěžovatelova vozidla, byl ve výroku rozhodnutí magistrátu dostatečně určitě popsán slovy, přičemž odkaz na § 4 písm. c) zákona o silničním provozu (obsahující povinnost řídit se dopravními značkami) doplnil v odůvodnění odvolacího rozhodnutí žalovaný. Pokud jde o materiální znak přestupku, ten je podle judikatury Nejvyššího správního soudu v běžně se vyskytujících případech dán již naplněním formálních znaků skutkové podstaty přestupku (žalovaný zde odkázal na rozsudky č. j. 9 As 34/2012 - 28 a č. j. 5 As 104/2008 - 45).

[6] Na toto vyjádření replikoval žalobce v tom smyslu, že primárně se musí správní orgán vždy pokusit zjistit, kdo byl řidičem vozidla (nově zde poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 131/2014 - 45). To platí bez ohledu na to, zda účastník řízení takovou vadu namítne již ve správním řízení, nebo tak učiní až v žalobě.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

pokračování

[8] V prvním bodě kasační stížnosti stěžovatel namítá, že krajský soud nesprávně posoudil otázku, zda správní orgány podnikly dostatečné kroky ke zjištění pachatele přestupku spáchaného s vozidlem, jehož provozovatelem je stěžovatel. Pokud jde o zákonnou úpravu, přestupku podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se provozovatel vozidla dopustí tím, že v rozporu s § 10 citovaného zákona „nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem“. Avšak § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu stanoví, že „*obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jebož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazují, a a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno*“.

[9] Nejvyšší správní soud v řadě svých rozhodnutí (např. v rozsudku ze dne 21. listopadu 2014 č. j. 1 As 131/2014 - 45) konstatoval, že správní delikt provozovatele vozidla dle § 125f zákona o silničním provozu je nutno chápat jako delikt subsidiární, neboť primárně za spáchaný delikt odpovídá řidič vozidla. Platí tedy, že „*pouze v případě, že není možné na základě žádných důkazů či indicií s určitostí zjistit jeho totožnost a vést proti němu přestupkové řízení, činí zákon odpovědným provozovatele vozidla za to, že svěřil řízení vozidla jinému a nezajistil, aby dodržoval povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. října 2017 č. j. 8 As 146/2016 - 29). Budou-li mít tedy správní orgány reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. června 2016 č. j. 2 As 33/2016 - 5). Pro vznik této povinnosti je postačující, že z podkladů pro zahájení řízení o přestupku vyplývají indicie důvodně nasvědčující tomu, že vozidlo řídila určitá osoba (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. listopadu 2014 č. j. 1 As 131/2014 - 45).

[10] To, zda podniknutá opatření ke zjištění osoby přestupce jsou dostatečná, či nikoliv, bude samozřejmě vždy předmětem individuálního hodnocení, které je závislé na konkrétních skutkových okolnostech dané kauzy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. listopadu 2016 č. j. 6 As 208/2016 - 37).

[11] Na první pohled se může zdát, že skutkově obdobný případ již Nejvyšší správní soud řešil v jednom ze stěžovatelem odkazovaných rozhodnutí (rozsudek ze dne 21. března 2019 č. j. 1 As 33/2018 - 37). Podezření, že se přestupku s vozidlem mohla dopustit určitá osoba, zde plynulo z toho, že před policisty vystupovala jako řidič vozidla, a dokonce s nimi diskutovala, proč se dle jejího názoru nejedná o společensky škodlivý čin. Také v tomto případě daná osoba odmítla oznámení o přestupku podepsat a nechtěla situaci vyřešit na místě. To ale podle Nejvyššího správního soudu nezprostilo správní orgán povinnosti, aby se danou osobu pokusil kontaktovat (např. ji předvolal k podání vysvětlení) a případně ji stíhal za přestupek. Teprve neúspěch takové snahy by případně mohl vést k závěru, že byly splněny podmínky pro postih provozovatele vozidla vymezené ve výše citovaném § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. V nynější kauze správní orgány na takový postup rezignovaly, aniž by své rozhodnutí, že se vůbec nebudou pokoušet prokázat spáchání přestupku paní B. D., hlouběji odůvodnily. Odkázaly pouze na to, že policisté ji neviděli vozidlo řídit a že provozovatel na výzvu ke sdělení osoby řidiče nereagoval, proto se nepodařilo osobu řidiče s jistotou určit.

[12] Nejvyšší správní soud je nucen na základě výše uvedeného konstatovat, že napadené správní rozhodnutí vykazuje vady, neboť ani magistrát ani žalovaný nevysvětlili dostatečně svůj procesní postup, konkrétně proč upustili od snahy kontaktovat údajnou řidičku vozidla B. D.. Přesto se však Nejvyšší správní soud ztotožnil s krajským soudem, který žalobu zamítl, neboť

podle Nejvyššího správního soudu nemohla mít uvedená vada vliv na zákonnost výsledného rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. června 2003 č. j. 6 A 12/2001 - 51, č. 23/2003 Sb. NSS, či ze dne 18. března 2004 č. j. 6 A 51/2001 - 30, č. 494/2005 Sb. NSS).

[13] Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje na svou judikaturu, podle které je „pátrací“ povinnost správního orgánu značně oslabena v případech, které prokazatelně naplňují znaky obstrukčního jednání ze strany provozovatele vozidla, resp. jeho opakovaně takto jednajících zástupců (shrnutí této judikatury lze nalézt např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. října 2019 č. j. 2 As 346/2018 - 22, bod 13). Za typickou obstrukční praktiku lze označit postup, kdy provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. května 2017 č. j. 1 As 31/2017 - 33). Platí také, že pokud by správní orgán mohl ze svých minulých zkušeností učinit spolehlivý závěr o tom, že se určitá osoba účelově a opakovaně označuje za řidiče vozidla s cílem zahájit přestupkové řízení, jež nemůže skončit jinak než zastavením, jelikož skutek nelze obviněnému pro nedostatek důkazů prokázat (např. se pravidelně nedostavuje na nařízená jednání a následně své původní tvrzení, že byl řidičem vozidla, popírá), nemohl by se správní orgán oprávněně domnívat, že daná osoba skutečně řidičem byla (rozsudek ze dne 26. listopadu 2014 č. j. 1 As 131/2014 - 45, body 34 - 38).

[14] V nyní projednávané věci je provozovatelem vozidla právnická osoba s názvem Řešíme pokuty, o. s., jež se nechává zastupovat Ing. J. K. a Mgr. Václavem Voříškem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. dubna 2019 č. j. 4 As 29/2019 - 33). Nejvyššímu správnímu soudu je známo i z řady dalších kauz, že tyto osoby společně s P. K. (bratrem Ing. J. K.), tvoří podnikatelskou skupinu, jež pod hlavičkou nejrůznějších subjektů (např. FLEET Control s.r.o. či Motoristická vzájemná pojišťovna) běžně používá k hájení zájmů svých klientů v přestupkových řízeních nejrůznější obstrukční praktiky (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. listopadu 2016 č. j. 6 As 36/2016 - 29, ze dne 4. října 2017 č. j. 8 As 146/2016 - 29, či ze dne 6. února 2019 č. j. 9 As 429/2018 - 35, č. 3864/2019 Sb. NSS, a tam odkazovanou judikaturu). Některé z těchto praktik byl Nejvyšší správní soud nucen označit dokonce za „hyenismus“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. června 2016 č. j. 6 As 73/2016 - 40).

[15] Nadto, pokud jde o B. D., údajnou řidičku vozidla, sám stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že krajskému soudu muselo být z jeho úřední činnosti (konkrétně ze spisu sp. zn. 64 A 18/2018) známo, že v době, kdy došlo ke spáchání přestupku, měla tato osoba romantický poměr s P. K. Stěžovatel z toho dovozuje, že krajský soud měl shledat vysoce pravděpodobným, že B. D. mohla mít vozidlo od stěžovatele zapůjčeno na základě této své známosti, jelikož stěžovatel se zabývá stejnou činností jako P. K., tj. „obhajobou dopravních přestupků“. V kontextu toho, co bylo uvedeno v odstavcích [13] a [14], k tomu však lze opáčit, že krajský soud byl stejně tak dobře oprávněn na základě těchto informací v daném případě učinit závěr, že pokus prokázat B. D. spáchání přestupku by byl ze strany správních orgánů zhora zbytečným procesním krokem předem odsouzeným k nezdaru. Rozhodnutí nepokoušet se údajnou řidičku vozidla zbytečně vyzývat k podání vysvětlení tak bylo ze strany správních orgánů za dané důkazní situace a vzhledem k osobě provozovatele vozidla zcela racionální. Vracet jim věc k novému řízení jen za účelem doplnění odůvodnění tohoto postupu by bylo z hlediska ekonomie soudního i správního řízení a s ohledem na okolnosti případu nedůvodné. Z toho pohledu tedy závěry krajského soudu obstojí.

[16] Pokud jde o další kasační námitky, závěr o tom, že vozidlo v místě zákazu stálo, nikoliv pouze krátkodobě zastavilo (např. za účelem vyložení nákladu), jednoznačně vyplývá

pokračování

z toho, že strážníci městské policie strávili na místě 20 minut, aniž by se objevila jakákoliv osoba, jež by se k vozidlu znala, proto použili technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla (viz str. 3-4 prvostupňového rozhodnutí). Pokud jde o chybějící odkaz na § 4 písm. c) zákona o silničním provozu, v němž je zakotvena povinnost respektovat dopravní značky, kterou měl neznámý řidič vozidla porušit, tímto nedostatkem skutečně trpí jak prvostupňové, tak i odvolací rozhodnutí. Skutková podstata přestupku je však v rozhodnutích popsána natolik jasně a srozumitelně, že z kontextu je naprosto jednoznačné, kterou zákonnou povinnost měl řidič svým jednáním porušit. Konečně ke zkoumání materiální stránky přestupku nebyl v daném případě žádný důvod, neboť se jednalo o zcela standardní případ porušení zákazu stání, který ničím nevybočoval z obvyklého průběhu věci, a nezavdával tudíž příčinu se k materiální stránce protiprávního jednání podrobněji vyjadřovat (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. března 2011 č. j. 1 Afs 14/2011 - 62, bod 13).

[17] Pro úplnost Nejvyšší správní soud podotýká, že na podání stěžovatelova právního zástupce týkající se anonymizace jeho osobních údajů na webu Nejvyššího správního soudu prakticky totožného obsahu tento soud již v minulosti opakovaně reagoval. Obsáhlou argumentaci na dané téma poskytuje např. výše citovaný rozsudek č. j. 9 As 429/2018 - 35.

IV. Náklady řízení

[18] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1, 7 s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Žalovaný měl ve věci úspěch, podle obsahu spisu mu však žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. července 2020

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu